

Götas sista lottbåt – En Folkbåt - eller?

I Telefonkåken på Långholmen finns en stor tavla uppsatt. Just denna tavla stod vintern 1949-50 intill en nyförnissad, stor!, alldeles nybyggd vacker, klinkbyggd skapelse, en Folkbåt uppställd något av stadens torg, Hornsplan eller Slussplan, även på andra större torg.

”GÖTA SEGELSÄLLSKAPS LOTTBÅT – FOLKBÅT”

Vinstvärde 10.000:- kr, Lottpris – 2:- kr.

Denna tavla bör väcka ens nyfikenhet.

Förr i tiden, på vårkanten, ställde båtsällskapen ut nybyggda båtar till allmänt beskådande på många större torg och allmänna platser i Stockholm för att locka till sig köpare av lotter som skulle betala investeringen och även ge vinst till sällskapen. Hornsplan och Slussplan vid Södermalmstorg blev ofta G.S.S. platser.

Under tidigt 1900-tal utlottade G.S.S. mestadels skärgårdskryssare av olika storlekar, SK22, SK30, senare M-båtar, Int. 5:or och även kanoter i olika klasser. Men även andra farkoster. 1948 blev det en Archimedes, 6 m. campingbåt med 10-12 hkr. utombordsmotor, samt en segelkanot klass C. Kanoten vanns det året av en kanotist i Sällskapet, B. Wiberg. Nettovinsten på lotteriet slog åter rekord med kr. 4.879:49.

Och det är nu som tavlan i Telefonkåken kommer in.

För 1949 har Sällskapet beställt en Folkbåt hos Bröderna Jacobssons Båtbyggeri i Dragsmark i Bohuslän, står det i G.S.S. årsbok 1949.

I årsboken året därpå, 1950, kan man läsa om denna Folkbåt: Båten var bra byggd men tyvärr kände därvarande kontrollant ej till att bestämmelserna i denna entypsklass äro så rigorösa och tillät några avvikelser, som försvårat klassningen, vilken ännu ej är klar. Ingen rekordvinst i lotteriet: 298:89 kr.

Trots motgången i år beslöt sällskapet att ha en likadan lottbåt för 1950 och den är beställd å samma varv.

I årsboken 1951 står det om båtlotteriet: Även 1950 hade sällskapet en Folkbåt som utlottningsbåt, vilken byggdes hos Bröderna Jacobssons Båtbyggeri, Dragsmark. Seglen syddes av Sven Jakobsson, Klinten.

Lotterikassören Edvin Gustafsson lyckades få i det närmaste slutsålt, så att

Götas sista lottbåt

Bland Götas tillhörigheter finns en stor tavla, som användes 1950 när lotterna till Götas sista lottbåt såldes. Det är Nordiska Folkbåten nr 307 och enligt intyget från mätningssmannen är det Göta SS som är ägaren. I årsboken 1951 står att nettovinsten blev 4.000, den är byggd i futu av Bröderna Jacobsson, Dragsmark och seglen syddes av Sven Jakobsson, Klinten.

Via Folkbåtsförbundet har spårats nuvarande ägaren Lars Sandström boende på Söder. Han berättade att han köpte båten 1998 som ett renoveringsobjekt. Den hade legat på land i ca tio år och var i väldigt dåligt skick – såg ut som en strandad valross, sa han.

Hoppas han har ork, tid och resurser att rusta båten klar, då det är ett kulturarv med gamla träbåtar

Som framgår av bilden av tavlan var vinstvärdet 10.000 och lotten kostade 2:- Kr. I dag kostar en ny plastfolkbåt 250 – 300.000. En ny båt i trä får du punga ut en halv miljon för att bli ägare till !!!

vid dragningen den 28 juni återstod endast 298 osålda lotter. Lotteriet tillförde sällskapet en nettovinst av i runt tal 4.000:- kronor.

Göta Segelsällskaps lottbåt 1950, Folkbåten S 307, Josefin.

Intyg från mätningsman

beträffande Nordiska Folkbåten nr 307

Namn: "S.S. Göta 1950"

Ägare: Segelsällskapet Göta,

Hemort: Stockholm.

Inregistrerad i: Segelsällskapet Göta,

Byggnadsår: 1950,

Konstruktör:

Byggt av: Bröderna Jacobsson,

Byggnadsplats: Dragsmark,

Att båten fyller de för Nordiska Folkbåten gällande föreskrifterna beträffande byggnad och dimensioner, innehåller föreskriven utrustning ~~och utrustning vid behov~~ samt övriga de föreskrivna bestämmelserna.

Lysekil den 1 mars 1950
Tord Sundén
Svenska Seglarförbundet

FOLKBÅTEN ZARITZA DIT JORDOPPNINGSVÄS OCH SIDA-DÅS SOM DIT KVAV ARJEM.

Folkbåten togs fram som ett billigt alternativ till de kostsamma kappsegelarna. Slutritningarna gjordes av Tord Sundén och den första Folkbåten sjösattes i Göteborg 1942. Alla som en gång seglat Folkbåt vet vilken otroligt bra sjöbåt det är dessutom är den ju väcker!

Sjöhistoriska museets Folkbåt har nummer S 876 och byggdes på Orust 1964. Hon beställdes av Axel Bäcklin i Stockholm. 1972 såldes hon till Rolf Ericsson som sedan har värdat henne ömt. Axel Bäcklin gav henne namnet Zaritza, vilket hon fortfarande bär. Under hela tiden har hon haft Göta Segelsällskap och Långholmen som hemmahamn. Hösten 1997 sålde Rolf henne till museet.

Vad händer med henne nu?
Zaritza kommer aldrig mer att segla, inte ens att sjösättas. Hon ska sparas för kommande generationer och kunna visa hur en träbåt såg ut under 1960-talet. Skulle hon sjösättas och underhållas, skulle vi om några år inte ha kvar alla ursprungsdelar eller färger. Nu kommer hon i många år att stå inomhus och kunna visa den otroligt blanka fernissade sida, som Rolf la på våren 1997. Hon har tömts på dynor och segel, som förvaras i ett avfuktat magasin. Självt står hon i Båthall 2 nere vid Gallrvarvet. Där har hon fint sällskap av kungslupen Wasaorden, en ångslup från pansarskeppet Wasa, en ljungrömkryssare, plysmäcka, yawl och ytterligare 30 museibåtar.

Hans-Lennarth Ohlsson
styrelseledamot GSS
1:e intendent på Sjöhistoriska museet

Götamedlemmen Rolf Eriksson sålde sin Folkbåt S 876, Zaritza till Sjhistoriska Museet 1997, där den för lång tid framöver visar besökare om hur båtar och sjöliv kunde se ut på 1940-50-talet.

25
Diskuterades frågan ang. lottbåt 1950
och beslutade styrelsen föreslå allm. sammantråd
en Folkbåt i Likhet med föregående år,
konst. beslutade styrelsen införa kostnads-
fördel från Erikssons båt i Strängnäs i del
en 1122,0 en 11.250, och en Folkbåt.

Ur styrelseprotokoll 6/9 1950, §5.
Diskuterades frågan ang. lottbåt 1951
och beslutade styrelsen föreslå allm.
sammansättningen en Folkbåt i likhet med
föregående år, samt beslutade styrelsen

infordra kostnadsförslag från Erikssons varv i Strängnäs å dels en M22a, en M25a, och en Folkbåt.

Det allm. sammanträdet beslöt att till 1951 låta bygga en Folkbåt och styrelsen hoppas att även detta lotteri skall tillföra oss en lika vacker nettovinst som fjolårets lotteri. Det står även i protokollen om svårigheten att få en villig lottbåtskassör. Emellertid beställdes en Folkbåt hos Bröderna Jacobsson i Dragsmark för leverans den 1:a mars 1951 till Hornsplan.

Om denna lottbåt kan läsas i styrelseprotokoll 23/5 1951:

§4. Rap. Herr Tore Stark om lottförsäljningen och att godkänt beslag till rodret sänkades för vilket anmärkning gjorts till varvet. Rap. godk.

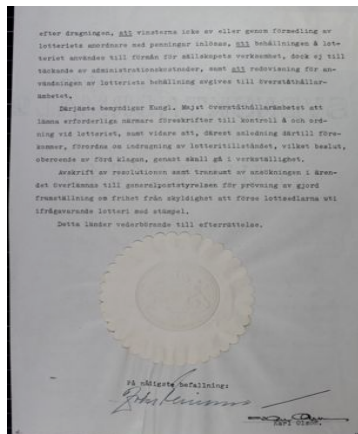
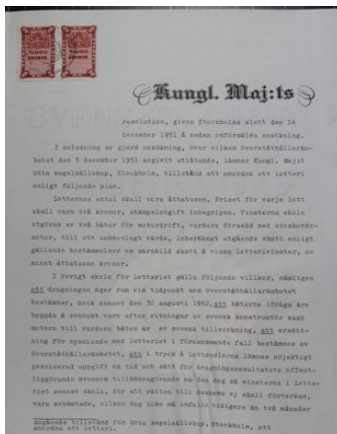
Rap. Tore Stark även att man misslyckades vid riggningen av båten på Norra Bantorget varvid masttoppen slogs av. Rap. godk.

Folkbåten var inte G.S.S. sista lottbåt, men däremot den sista segelbåten.

Den 21/8 1951 beslutade styrelsen, att som lottbåtar till 1952 beställa ett st Archimedes Campingbåt å 4.951:50, samt en sportfiskebåt med motor för 1.420:-

Rap. Ordf. samtidigt att Kungl. Majt. beviljat lotteriet för 1952 med 8000 lotter.

Disk. även utställningsplatser och beslutade styrelsen att söka Hornsplan från den 1/3 – 15/3, Nybroplan 16/3 – 21/3 samt Slussplan från den 1/4 - 15/4. 16/4 – 1/5 Tegelbacken, 1/5 – 18/5 Norra Bantorget.

Detta är Kungl. Majts beslut.

Lottdragningen av motorbåtarna ägde rum i Långholmshamnen den 5 juni 1952. I Styrelseberättelsen för 1952 står det ang. båtlotteriet att de stigande priserna på båtarna framkallade detta båtval. Vi ville ha minsta möjliga lotteri och därmed minsta risk. Lotterikassören T. Stark med alla sina medhjälpare lyckades över förväntan och redan i april var det slutsålt. Fruarna Edit Söderlund och Gurli Blom jämte V. Norén var den tappra försäljningstruppen på utställningsplatserna i staden. De sålde huvudparten av lotterna, ty medlemmarna var ej så flitiga som föregående år. Nettovinsten på lotteriet blev Kr. 4.364:97, vilket var strålande.

I september 1952 beslutade styrelsen att till kvartalssammanträdet framlägga kostnadsförslag på en Folkbåt från Dragsmark samt ev. förslag om så ej antages höja årsavgiften.

Men, i styrelseberättelsen för år 1953 står det om båtlotteriet:

För första gången på långliga tider hade sällskapet inget båtlotteri 1953. Anledningarna var flera. Sådana båtar vi önskar ligger i för hög prisklass. Lotterikassörsbefattningen är svårtillsatt i nuvarande läge. Medlemmarnas moraliska plikt att sälja lotter är betungande och därför gick sällskapet in för att istället höja årsavgiften.

Vinsterna av lottbåtsförsäljningar innebar alltså en betydande inkomstförstärkning för G.S.S. Motorbåtarna år 1952 blev G.S.S. sista lottbåtar.

